

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av elevers tillgång till
läroböcker och andra läromedel i grundskolan vid
Båtbackens Friskola i Ljusdals kommun med
Båtbackens Friskola ekonomisk förening som
huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel vid Båtbackens friskola. Granskningen genomfördes under vårterminen 2026.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 13 mars 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Båtbackens friskola senast den 11 september 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Båtbackens Friskola ekonomisk förening har inkommit med en sådan redovisning den 3 september 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Utvecklingsområde 1

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Båtbackens Friskola ekonomisk förening har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 2

- Ge lärarna förutsättningar att samarbeta kring valen av ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel utifrån didaktiska överväganden och elevernas behov.

Båtbackens Friskola ekonomisk förening har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 3

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Båtbackens Friskola ekonomisk förening har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 4

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Båtbackens Friskola ekonomisk förening har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Utvecklingsområde 1

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn leder och samordnar arbetet med att ge alla elever tillgång till de läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling. Rektorn har under vårterminen 2026 organiserat arbetet för att i samråd med lärarna följa upp tillgången till och användningen av läromedel i ett årshjul. Årshjulet tydliggör bland annat när de ska analysera och inventera befintliga läromedel, göra inköp och beställningar samt följa upp hur de använder läromedlen. Vidare framgår att rektorn även har inkluderat arbetet med tillgång till och användning av läromedel i det systematiska kvalitetsarbetet.

I huvudmannens redovisning framkommer att de bedömer att verksamhetens kvalitet ökat avseende utvecklingsområdet. Huvudmannen uppger att insatserna exempelvis har lett till att skolans arbete med läroböcker och andra läromedel har fått en tydligare ledning, gemensam struktur och ansvarsfördelning. Vidare framgår att rektorn numera har en aktiv roll i arbetet genom att ta del av lärarnas analyser, göra en samlad bedömning av skolans behov och fatta beslut om inköp.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 2

Skolinspektionen bedömde även att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge lärarna förutsättningar att samarbeta kring valen av ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel utifrån didaktiska överväganden och elevernas behov.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har skapat organisatoriska förutsättningar för lärarna att samarbeta kring valen av relevanta, aktuella och pedagogiskt ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel. Rektorn har planerat in gemensam mötestid under läsåret där lärarna bland annat har analyserat och diskuterat val och användning av läroböcker och andra läromedel såväl ämnesvis som stadiövergripande. Vidare framgår att alla lärare även har fått möjlighet att göra egna didaktiska överväganden innan de diskuterar dem vidare inom kollegiet. Huvudmannen uppger att i de kollegiala diskussionerna har lärarna jämfört och utvärderat olika läromedel, bland annat utifrån elevernas olika behov, undervisningens mål och centrala innehåll samt progression mellan årskurser och stadier. Huvudmannen uppger att arbetet kommer att fortsätta inom ramen för skolans årshjul. Rektorn och lärarna har under vårterminen 2026 även tagit del av Skolverkets fortbildning "Att välja och använda lärverktyg".

I huvudmannens redovisning framkommer att de bedömer att verksamhetens kvalitet ökat avseende utvecklingsområdet. Huvudmannen uppger att insatserna exempelvis har bidragit till samsyn och ett gemensamt professionellt språk kring val, användning och utvärdering av läromedel på skolenheten. Vidare framgår att rektorn och lärarna har utvecklat sin förståelse för sambandet mellan läromedel, undervisningens innehåll och elevernas lärande samt för hur forskning och beprövad erfarenhet kan beaktas vid analys och val av läromedel.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 3

Skolinspektionen bedömde även att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har skapat förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel. Rektorn har tillsammans med lärarna påbörjat arbetet med att utveckla det gemensamma arbetet kring användningen av läromedel utifrån elevernas olika behov, progression och likvärdighet under vårterminen 2026. Lärarna har bland annat diskuterat vad en röd tråd i undervisningen innebär, hur progression i begrepp, innehåll och arbetsformer kan stärkas mellan årskurser och stadier samt hur analoga och digitala läromedel kan komplettera varandra i undervisningen. Huvudmannen uppger att det gemensamma arbetet inom utvecklingsområdet kommer att fortsätta under detta läsår.

I huvudmannens redovisning framkommer att de bedömer att verksamhetens kvalitet ökat avseende utvecklingsområdet. Huvudmannen uppger att insatserna exempelvis har lett till att lärarna gemensamt arbetar för att läroböcker och andra läromedel ska bidra till progression i lärandet, ge en röd tråd i undervisningen samt anpassas utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 4

Skolinspektionen bedömde även att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har påbörjat arbetet med att systematiskt utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete. Rektorn har under vårterminen 2026 organiserat

arbetet med att följa upp och utvärdera skolans arbete beträffande utvecklingsområdet i ett årshjul. Rektorn följer tillsammans med lärarna bland annat upp elevernas tillgång till läromedel, hur läromedlen används i undervisningen och vilka effekter användningen har för elevernas lärande. Vidare framgår att rektorn har sammanställt och analyserat underlagen samt gjort en samlad bedömning av skolans behov. Rektorn har sedan använt resultatet som underlag för beslut om inköp inför läsåret 2026–2027. Huvudmannen uppger att rektorn med personal fortsättningsvis kommer att utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete i enlighet med årshjulet.

I huvudmannens redovisning framkommer att de bedömer att verksamhetens kvalitet ökat avseende utvecklingsområdet. Huvudmannen uppger att insatserna exempelvis har lett till att rektorn numera har ett samlat underlag att utgå ifrån vid inköp kring elevernas tillgång till läromedel, uppföljning av användningen av läromedel samt behov av kompletteringar och inköp i olika ämnen och årskurser.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

På Skolinspektionens vägnar

Marcus Rönnegård

Beslutsfattare

Signerat av: Marcus Rönnegård

Jessica Kristoffersson

Föredragande

Signerat av: Jessica Kristoffersson

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,

¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.